

BÁO CÁO

CHUYẾN THĂM QUAN HỌC TẬP TẠI HÒA BÌNH

(Ngày 29 tháng 08 năm 2011)

Tháng 8 năm 2011

MỤC LỤC

- I. MỤC ĐÍCH, CHƯƠNG TRÌNH CỦA CHUYẾN THAM QUAN HỌC TẬP
- II. THĂM QUAN QUÁN 64 (TRẠM DỪNG NGHỈ), MỘC CHÂU, SƠN LA
- III. THĂM QUAN LÀNG DU LỊCH LÁC, HUYỆN MAI CHÂU, HÒA BÌNH
- IV. THĂM QUAN TRẠM DỪNG NGHỈ MICHINOEKI HÒA BÌNH
- V. NÂNG CAO TÂM HIẾU BIẾT CỦA CÁC THÀNH VIÊN THAM GIA
- VI. DỰ KIẾN ÁP DỤNG MÔ HÌNH TẠI TỈNH ĐIỆN BIÊN
- VII. TỜ NHIỆM VỤ CHUYẾN THAM QUAN

**Báo cáo có sử dụng hình ảnh và thông tin của các thành viên trong đoàn.*

I. MỤC ĐÍCH, CHƯƠNG TRÌNH VÀ THÀNH PHẦN CỦA CHUYẾN THAM QUAN HỌC TẬP

1. Mục đích của chuyến thăm quan học tập

Dự án Quản lý Rừng Bền vững Vùng Đầu nguồn Tây Bắc (SUSFORM-NOW) tổ chức chuyến Tham quan học tập mô hình Trạm dừng nghỉ dọc đường - MICHINOEKI tại tỉnh Hòa Bình nhằm:

- Giúp các thành viên trong Ban quản lý Dự án (PMU) có thêm kiến thức thực tế trước khi tham gia khóa Tập huấn về Tăng cường Xúc tiến Phát triển Địa phương thông qua Trạm dừng nghỉ dọc đường của Việt Nam (Michi-no-eki) vào tháng 10 năm 2011 tại Nhật Bản.
- Tìm hiểu các thông tin về làng du lịch và các sản phẩm thủ công truyền thống để vận dụng vào việc phát triển sinh kế, tăng thu nhập cho người dân tại các địa điểm thực hiện Dự án.

2. Chương trình

Thời gian: 02 ngày: 29/8/2011 đến 30/8/2011

1) Ngày 29/8/2011

- Thăm Trạm dừng nghỉ dọc đường - Quán 64, Mộc Châu, Sơn La;
- Thăm Bản du lịch Lác, Mai Châu, Hòa Bình
- Thăm Trạm dừng nghỉ dọc đường - MICHINOEKI Hòa Bình
(Nghỉ đêm tại thành phố Hòa Bình)

2) Ngày 30/8/2011

- Hòa Bình về thành phố Điện Biên Phủ (Thăm lại Quán 64, Mộc Châu, Sơn La)

3. Thành phần

- 1) Ông Goseki Kazuhiro, Cố vấn Trưởng Dự án SUSFORM-NOW;
- 2) Ông Phạm Công Nguyên, Hạt Phó Hạt Kiểm lâm huyện Điện Biên;
- 3) Ông Mai Xuân Chi, Chuyên viên Phòng NN&PTNT huyện Điện Biên Đông
- 4) Ông Nguyễn Tuấn Hiền, Cán bộ Dự án SUSFORM-NOW.

II. THĂM QUAN TRẠM DỪNG NGHỈ DỌC ĐƯỜNG - QUÁN 64.

Trưa ngày 29 tháng 8 năm 2011, đoàn cán bộ Dự án SUSFORM-NOW đã nghỉ ăn trưa và thăm quan mô hình Trạm dừng nghỉ dọc đường - Quán 64, Mộc Châu, Sơn La.

1. Thông tin chung về Trạm dừng nghỉ - Quán 64

Chủ Quán 64: Ông Đỗ Đình Hồng và Bà Đỗ Thị Lan.

- Quán 64 được xây dựng và đi vào hoạt động từ năm 2000 với sự hỗ trợ của các cơ quan nhà nước về thủ tục hành chính. Đây là một trong những Trạm dừng nghỉ nổi tiếng trên tuyến đường Điện Biên - Sơn La - Hà Nội và ngược lại.

- Quán 64 có một số điều kiện thuận lợi sau: Vị trí quán 64 cách Hà Nội 179 Km nằm trên Quốc lộ số 6, đúng tầm các phương tiện dừng nghỉ; Có nguồn nước sạch tự nhiên; Diện tích sân rộng, thuận lợi cho các phương tiện giao thông dừng nghỉ; Khí hậu luôn mát mẻ, cảnh quan đẹp, thoáng đãng; Dịch vụ tại Quán 64 đầy đủ, chất lượng cao như: Nơi nghỉ, công trình vệ sinh sạch sẽ; ăn uống tốt, giá cả hợp lý; có bán các nông lâm sản phẩm địa phương và sản phẩm thủ công mỹ nghệ địa phương - đặc sản vùng. Tại đây có bày bán trên 100 loại sản phẩm gồm: Bánh kẹo từ sữa, sữa hộp, bí, bơ, chè, mĂNG, rau rươi, bình gỗ, thốt, dao, ...

- Luôn có ít nhất 25 nhân viên làm việc tại quán 64 và cơ sở sản xuất bánh kẹo với mức lương tháng trung bình từ 2 triệu đến 3 triệu đồng.

2. Nhận xét

- Quán 64 hoạt động như chức năng của một Trạm dừng nghỉ dọc đường sẽ cung cấp một chất lượng dịch vụ tốt cho các chủ phương tiện và hành khách, góp phần đảm bảo an toàn giao thông;
- Góp phần tạo công ăn việc làm cho các lao động địa phương;
- Giúp các hộ dân sống quanh khu vực (7 bản) tiêu thụ các sản phẩm nông lâm nghiệp và thủ công mỹ nghệ, góp phần tăng thu nhập, phát triển sản xuất và cải thiện cuộc sống của người dân quanh khu vực.

*Việc thăm lại Quán 64 trên đường từ Hòa Bình về Điện Biên (30/8/2011) nhằm khẳng định lại một số thông tin như khoảng cách hợp lý để các phương tiện giao thông từ Hà Nội - Sơn La - Điện Biên dừng nghỉ, xem lại các sản phẩm bày bán, ngoài ra còn tranh thủ giải lao và mua một số nông, lâm sản phẩm địa phương.

III. THĂM QUAN LÀNG DU LỊCH LÁC, HUYỆN MAI CHÂU, HÒA BÌNH

Tiếp tục chuyến hành trình, đoàn cán bộ Dự án SUSFROM-NOW thăm gian hàng của HTX Thổ cẩm Chiềng Châu, Bản Lác, Huyện Mai Châu, Hòa Bình

1. Thông tin chung

- Tại làng du lịch Lác có 100 hộ dân. Tất cả các hộ dân đều mở cửa hàng bán hàng lưu niệm, sản phẩm thủ công mỹ nghệ của địa phương, trong đó có 19 hộ mở dịch vụ nhà nghỉ và các món ăn ẩm thực địa phương phục vụ khách du lịch.

- Gian hàng vệ tinh của Dự án JICA về Xây dựng Năng lực cho thợ Thủ công để phát triển Kinh tế - Xã hội Khu vực Nông thôn Việt Nam. Chủ gian hàng: Lò Thị Dị, dân tộc Thái Trắng cho biết hiện tại làng du lịch Lác đã có một gian trưng bày và bán sản phẩm tại thành phố Hồ Chí Minh và chuẩn bị mở thêm tại Hà Nội.

- Các sản phẩm bày bán tại gian hàng gồm: Váy áo phụ nữ Mông, vải thổ cẩm, các loại túi đeo, túi sách tay, khăn Piêu, khăn mũ bằng vải thổ cẩm... của địa phương và của các tỉnh khác như Na Sang - Điện Biên, Than Uyên - Lai Châu. Trong gian hàng còn có trưng bày khung dệt vải thổ cẩm để giới thiệu với du khách. Ngoài ra một số sản phẩm thủ công mỹ nghệ làm từ nguyên liệu địa phương như mây, tre, gốc cây... cũng được bày bán tại gian hàng.

2. Nhận xét

- Từ mô hình cửa hàng vệ tinh của JICA ở Bản Lác, người dân đặc biệt là phụ nữ đã có thêm thu nhập từ việc sản xuất và bán các sản phẩm truyền thống của địa phương. Bình quân thu nhập từ gian hàng khoảng 1.700.000 đ/tháng;
- Duy trì và bảo tồn ngành nghề truyền thống như dệt thổ cẩm và làm thủ công mỹ nghệ;
- Giới thiệu nền văn hóa địa phương tới du khách trong nước và nước ngoài.

IV. THĂM QUAN TRẠM DỪNG NGHỈ MICHINOEKI HÒA BÌNH

1. Thông tin chung

- Trạm Dừng nghỉ MICHIOEKI Hòa Bình do JICA tài trợ xây dựng theo Dự án “Nghiên cứu qui hoạch tổng thể Trạm dừng nghỉ tại Việt Nam”. Trạm Dừng nghỉ MICHIOEKI Hòa Bình bắt đầu đi vào hoạt động từ năm 2009. Quản lý Trạm Dừng nghỉ là ông Nguyễn Xuân Hưng. Trạm có 11 nhân viên thuộc các bộ phận hành chính, bảo vệ, nhân viên tiếp thị sản phẩm địa phương...
- Cơ sở vật chất của Trạm dừng nghỉ Hòa Bình gồm khu trưng bày bán sản phẩm địa phương, khu giải khát, khu vệ sinh công cộng, bãi đỗ xe trước và sau. Tổng diện tích của Trạm dừng nghỉ khoảng 6.000m².

2. Nhận xét

Trạm dừng nghỉ MICHIOEKI Hòa Bình hoạt động từ năm 2009 nhưng hiệu quả chưa cao vì các lý do sau:

- Cơ sở hạ tầng của Trạm dừng nghỉ chưa đồng bộ và đầy đủ như Bãi đỗ xe chưa đủ rộng, công ra vào không tiện lợi cho lái xe, thiếu gara sửa chữa, trạm bán xăng, nhà hàng, nhà nghỉ, thiết kế chưa phù hợp;
- Vị trí đặt trạm dừng nghỉ chưa đúng cung đường cần dừng nghỉ. Trạm Dừng nghỉ chỉ cách Hà Nội 90 km;
- Nhận thức và hiểu biết của lái xe và của hành khách về chức năng của Trạm dừng nghỉ chưa cao;
- Công tác quảng bá, tuyên truyền chưa tốt qua Internet hay các công ty du lịch lữ hành. Chưa có biển quảng cáo về Trạm Dừng nghỉ từ xa nên ít phương tiện đến Trạm Dừng nghỉ.

V. NÂNG CAO TẦM HIỂU BIẾT CỦA CÁC THÀNH VIÊN THAM GIA

Qua chuyến tham quan học tập, ông Nguyễn và ông Chi đã hiểu rõ khái niệm và vai trò của Trạm dừng nghỉ MICHINO-EKI, chức năng kinh tế của MICHINO-EKI là phát triển sinh kế cho người dân đang sống ở các vùng lân cận, các thách thức của MICHINO-EKI Việt Nam, ... và tóm tắt 5 câu hỏi khi tham gia khóa tập huấn MININO-EKI tại Nhật Bản (*xem Tờ nhiệm vụ chuyến tham quan đính kèm - VII*).

VI. DỰ KIẾN ÁP DỤNG MÔ HÌNH TẠI TỈNH ĐIỆN BIÊN

1. Xây dựng làng du lịch sinh thái tại các địa điểm thực hiện Dự án

- Các làng nghề truyền thống của tỉnh Điện Biên cần được khôi phục và nhân rộng. Khuyến khích các mô hình phát triển sinh kế cho người dân tại các địa điểm thực hiện Dự án;
- Xây dựng Làng Du lịch sinh thái tại một số địa điểm thực hiện Dự án theo mô hình mở các cửa hàng trưng bày và bán sản phẩm địa phương, nhà nghỉ, nhà hàng với các món ăn dân tộc phục vụ du khách trong và ngoài nước.

2. Xây dựng Trạm dừng nghỉ

- Các địa điểm thực hiện Dự án nằm các xa trục đường giao thông chính nên rất khó có thể xây dựng Trạm dừng nghỉ tại các địa điểm này. Tuy nhiên, tại các trục đường liên thôn, xã, các cửa hàng nhỏ có thể được xây dựng để giới thiệu và bán các sản phẩm địa phương.
- Một trạm Dừng nghỉ với đầy đủ các điều kiện cơ sở tầng được xây dựng tại đầu thành phố Điện Biên Phủ trên tuyến Quốc lộ 6 là rất cần thiết. Đó là nơi dừng nghỉ lý tưởng cho lái xe và hành khách, đặc biệt là khách du lịch. Đây cũng là nơi giới thiệu, trưng bày và bán các sản phẩm địa phương của các vùng thực hiện dự án và là nơi giới thiệu nền văn hóa các dân tộc, lịch sử của tỉnh Điện Biên với du khách trong và ngoài nước.

VII. TỜ NHIỆM VỤ CHUYÊN THAM QUAN

B _ O C _ O

Thu thập chuyên tham quan học tập tại tỉnh Hòa Bình

Người báo cáo: **Phạm Công Nguyên**
Nơi công tác: Hạt Kiểm lâm huyện Điện Biên, tỉnh Điện Biên, Việt Nam.
Người báo cáo: **Mai Văn Chi**
Nơi công tác: Phòng NN&PTNT huyện Điện Biên Đông, tỉnh Điện Biên

I. Địa điểm dừng chân tại Quán 64 Mộc Châu, tỉnh Sơn La

Chủ quán: ông Đỗ Đình Hồng và bà Đỗ Thị Lan

1. Tại sao có rất nhiều người đến thăm trạm dừng nghỉ này?

- Quán 64 được xây dựng từ năm 2004, được các cơ quan quản lý Nhà nước tạo điều kiện thuận lợi về thủ tục hành chính để xây dựng quán; Địa điểm đặt quán có nhiều điều kiện thuận lợi, điều kiện thời tiết mát mẻ, diện tích rộng thuận lợi cho các phương tiện dừng chân; có nguồn nước tự nhiên sạch, vị trí đặt quán cách Hà nội 179 km đúng tầm các phương tiện cần dừng nghỉ;
- Quán 64 có các dịch vụ: Quán phục vụ ăn uống, có công trình vệ sinh rộng rãi, sạch sẽ; có dịch vụ bán các hàng hóa là sản phẩm sản xuất tại địa phương khoảng 100 loại sản phẩm; có các phòng nghỉ phục vụ khách dừng nghỉ dừng chân hoặc qua đêm.

2. Trạm dừng nghỉ này đã đóng góp những gì cho việc phát triển sinh kế cho người dân địa phương các thôn bản lân cận?

- Xung quanh trạm dừng nghỉ có 4 bản người Mông: Chiềng đi 1, 2, 3 và bản Bó Nhàng; có 2 bản người Thái: Chiềng Đi và Vân Hồ; có 1 bản người Mường là Suối Lìn.
- Quán có 1 cơ sở chế biến sản phẩm bánh kẹo thu hút được 25 lao động là người các bản lân cận; đội ngũ nhân viên phục vụ tại quán có 17 lao động. Những người được thuê lao động được hưởng thu nhập từ 2 triệu đến 3 triệu đồng/tháng.
- Các sản phẩm nông nghiệp và tiểu thủ công nghiệp, sản xuất đồ mỹ nghệ của người dân địa phương các thôn bản lân cận đều được quán thu mua để thương mại sản phẩm.gồm: Bánh kẹo từ sữa, sữa hộp, sữa kiện, sản phẩm nông nghiệp như quả Bơ, bí, sản phẩm chè, sản phẩm từ măng rừng, các loại rượu sâu chít, tắc kè, các sản phẩm từ gỗ: lọ lục bình, thốt nhiên...

2. Có thể áp dụng như thế nào mô hình mô hình trạm dừng nghỉ dọc đường cho việc phát triển sinh kế tại các địa điểm thực hiện Dự án của tỉnh Điện Biên?

- Các địa điểm thực hiện Dự án của tỉnh Điện Biên đều nằm các xa trục đường Quốc lộ nên việc lập trạm nghỉ dừng chân là khó thực hiện và không hiệu quả, tuy nhiên các địa điểm thực hiện Dự án của tỉnh Điện Biên có thể lập các gian hàng ở những địa điểm đường liên thôn, liên xã để giới thiệu và thương mại sản phẩm của địa phương làm ra; quảng bá những mô hình sinh kế của Dự án.
- Cũng có thể hình thành chợ phiên, chợ thường nhật để người dân mua, bán và giới thiệu sản phẩm của địa phương, thu hút khách đến thăm quan và mua sản phẩm.

II. Điểm làng du lịch Lác - Mai Châu, Hòa Bình

1. Dân bản đang tiếp thị sản phẩm của địa phương của họ như thế nào?

Chúng tôi đã phỏng vấn và thăm gian hàng của chủ gian hàng Lò Thị Dị dân tộc Thái trắng.

- Tại gian bán hàng của hợp tác xã thổ cẩm Chiềng Châu, cửa hàng Bản Lác huyện Mai Châu, người dân tiếp thị sản phẩm của địa phương bằng các gian hàng trưng bày tại nhà. Bán có 100 hộ trong đó có 19 nhà có gian hàng tại nhà và làm dịch vụ nhà ngủ, phục vụ món ăn ẩm thực địa phương phục vụ khách du lịch. Các gia đình còn lại đều có gian hàng trưng bày tại nhà để bán hàng và giới thiệu sản phẩm.

- Gian hàng của chủ gian hàng Lò Thị Dị trưng bày các mặt hàng thổ cẩm như: Váy áo phụ nữ Mông, vải thổ cẩm, các loại túi đeo, túi sách tay, khăn Piêu, khăn, mũ bằng vải thổ cẩm.... trong gian hàng còn có cả khung dệt vải thổ cẩm để gây chú ý và tin tưởng của khách hàng. Ngoài ra còn có Chè Pà Cò Mai Châu, các mặt hàng thủ công mỹ nghệ được làm bằng mây, tre, các chế tác từ gốc cây và rễ cây, các dụng cụ như dao nhọn cả bao, nỏ trang trí.

- Trong gian hàng còn có vải thổ cẩm và các loại sản phẩm thổ cẩm của Na Sang Điện Biên và Than Uyên Lai Châu, theo Chủ gian hàng cho biết hiện tại vải thổ cẩm của Na Sang Điện Biên hiện đang được khách hàng ưa chuộng nhất.

- Chủ gian hàng Lò Thị Dị cho biết hiện tại làng du lịch Bản Lác đã có một gian hàng trưng bày và bán sản phẩm tại Thành phố Hồ Chí Minh, đang chuẩn bị khánh thành gian hàng trưng bày và bán sản phẩm tại Thành phố Hà Nội.

- Dự án JICA đã giúp người dân địa phương có công việc làm trong lúc nhàn rỗi, người dân bản Lác đặc biệt là chị em phụ nữ đã tranh thủ làm nghề truyền thống như dệt thổ cẩm, làm các sản phẩm thổ cẩm bình quân thu nhập khoảng 1,7 triệu đồng/tháng.

2. Người dân mong đợi từ dự án:

- Mong muốn dự án JICA tập huấn và chuyển giao kỹ thuật phối màu, trang trí họa tiết hoa văn trên vải và sản phẩm thổ cẩm.

3. Có thể áp dụng như thế nào mô hình mô hình trạm dừng nghỉ dọc đường cho việc phát triển sinh kế tại các địa điểm thực hiện Dự án của tỉnh Điện Biên?

- Các địa điểm thực hiện Dự án của tỉnh Điện Biên có thể học tập và áp dụng mô hình làng du lịch Bản Lác lập các gian hàng tại nhà và làm dịch vụ nhà ngủ, phục vụ món ăn ẩm thực địa phương phục vụ khách du lịch. Có gian hàng trưng bày tại nhà để bán hàng và giới thiệu sản phẩm địa phương với khách du lịch.

- Khôi phục lại làng nghề truyền thống, nhân rộng các mô hình đầu tư sinh kế cho người dân.

III. Trạm dừng nghỉ MICHI-NO-EKI Hòa Bình

1. Ý tưởng của Trạm dừng nghỉ MICHI-NO-EKI

- Là nơi dừng nghỉ của phương tiện tham gia giao thông khi đi qua Trạm, là nơi dừng nghỉ của khách đi trên phương tiện giao thông dừng nghỉ.

- Phụ trách trạm nghỉ dọc đường MICHI-NO-EKI là ông Nguyễn Xuân Hưng, Trạm có 11 nhân viên gồm bộ phận tổ chức hành chính, bảo vệ, nhân viên tiếp thị sản phẩm hàng hóa địa phương.

- Trạm được xây dựng từ năm 2008 đến năm 2009 đưa vào sử dụng, diện tích mặt bằng của Trạm 6.000 m². Gồm khu trưng bày và bán hàng hóa sản phẩm của địa phương, khu ăn uống giải khát, nghỉ ngơi, khu vệ sinh công cộng, có bãi đỗ xe phía trước và phía sau Trạm.

- Chức năng của trạm nghỉ dọc đường MICHI-NO-EKI là hỗ trợ giao thông, việc chính phải thu hút được khách đến dừng nghỉ, tranh thủ giới thiệu và bán hàng hóa địa phương.
- Thực tế hiệu quả của trạm nghỉ dọc đường MICHI-NO-EKI chưa cao vì chỉ có xe du lịch chở khách nước ngoài đến dừng nghỉ tại trạm. Vị trí đặt Trạm chưa đúng cung đường cần dừng nghỉ từ Hà Nội đến trạm khoảng 90 km.

2. Có thách thức gì đối với trạm nghỉ dọc đường MICHI-NO-EKI

- Diện tích mặt bằng hạn chế nhất là xây dựng chưa tính toán dẫn đến việc bãi đỗ xe hẹp, đường ra, đường vào của phương tiện không đáp ứng được với phương tiện vận tải lớn.
- Cần phải triển khai xây dựng phát triển cơ sở hạ tầng: bãi đỗ xe, GARA sửa chữa các phương tiện, nhà hàng phục vụ ăn uống.
- Chưa có biển quảng cáo từ xa nên phương tiện ít đến trạm dừng nghỉ; Cần tăng cường quảng bá hình ảnh của trạm dừng nghỉ trên trên In ten net, liên hệ với các tua du lịch lữ hành để thu hút khách đến trạm.

3. Làm thế nào để có thể áp dụng kinh nghiệm của trạm nghỉ dọc đường MICHI-NO-EKI Hòa Bình để phát triển sinh kế tại các điểm thực hiện dự án SUSFORM-NOW

- Tại Điện Biên đặc biệt là Thành phố Điện Biên Phủ là nơi có rất nhiều tua du lịch lữ hành, đặc biệt là nơi du dịch sinh thái gắn với tham quan di tích lịch sử của khách nước ngoài. Việc xây dựng trạm dừng nghỉ gắn với khách sạn, nhà nghỉ là cần thiết.
- Chúng tôi mong đợi có một trạm nghỉ đầy đủ các tiêu chí đặt tại khu vực đầu thành phố, là nơi dừng nghỉ, nghỉ qua đêm của các phương tiện, khách qua đường đặc biệt là khách du lịch. Từ việc dừng nghỉ chúng ta có thể sinh kế giúp vùng dự án SUSFORM-NOW quảng bá giới thiệu, bán sản phẩm địa phương vùng dự án đang thực hiện.
- Việc thực hiện xây dựng được trạm dừng chân tại thành phố Điện Biên phủ phải được JICA Nhật Bản và đối tác Điện Biên - Việt Nam thực hiện đồng bộ, cùng chia xẻ thực hiện.

4. Năm (5) câu hỏi muốn được trả lời tại khóa Tập huấn Trạm dừng nghỉ dọc đường MICHI-NO-EKI tại Nhật Bản?

- 1) Các sản phẩm của địa phương sống lân cận trạm dừng nghỉ phát triển những sản phẩm gì về hàng hóa từ rừng?
- 2) Sản phẩm của người dân địa phương, sống lân cận gần trạm dừng nghỉ sản xuất theo mô hình quy mô lớn, hay sản xuất mô hình quy mô nhỏ?
- 3) Công tác tổ chức thực hiện, cách quản lý để phát huy vai trò của trạm dừng nghỉ?
- 4) Hỗ trợ trạm dừng nghỉ lấy vốn từ đâu? Hay lấy vốn từ địa phương?
- 5) Cách tuyên truyền quảng bá của trạm dừng nghỉ? Để phát huy vai trò gắn liền với sản phẩm Nông, lâm nghiệp của nông dân tại địa phương như thế nào?